

ČREVO GLAVE	MESOJEDI	PRAŠIČ	PREŽVEKOVALCI	KONJ
USTNA VOTLINA				
Oblika in velikost	-glede na vrsto pasme -cutana sluznica včasih črna pigmentirana	-odvisna od pasme	-prirejena za sprejem težko prebavljive hrane	
Ustnici	-številne dolge tipalne sinusne dlake (brki) -malo ustničnih žlez -zgornjeustnična brazdica= PHILTRUM -ustnici se stikata v višini 3.kočnika v spoju= COMMISSURA LABIORUM	-poraščeni -na robovih so sinusne dlake -del zgornje ustnice pred podočnikoma je neporaščen= PLANUM ROSTRALE -malo ustničnih žlez -zgornji podočnik leži v t.i. čekanovi brazdi	-slabo gibljivi(govedo) -mediano na zgornji ustnici:PHILTRUM,ki se združi s smrčkom=PLANUM NASALE -veliko tipalnih sinusnih dlak -ustnična sluznica ima poroženele bradavice -bradna žmula:na spodnji strani spodnje ustnice -majhna ustna reža-težko izvedle operacije skozi usta!	-gibljivi -tipalne dlake -PLANUM NASALE,PHILTRUM -brada=MENTUM -majhna ustna reža za operativne posege!!
Lični preddvor	-v višini 2.,3.kočnika se vanj izliva DUCTUS PAROTIDEUS -dobro razvite lične žleze; zgornječeljustna: je t.i. GLANDULA ZYGOMATICA; spodnjječeljustna: GLANDULAE BUCCALES MANDIBULARES	-zgornje in spodnjječeljustne žleze(ležijo vzdolž zgornjih in spodnjih kočnikov) se sem iztekajo	-obsežen -sluznica ima močne,poroženele bradavice -GLL.BUCCALES:dobro razvite; zgornječeljustne:ob zobiščnem robu zgornje čeljustnice spodnjječeljustne:ob spodnjih kočnikih	-gladka sluznica -dobro vidna papilla parotidea (na višini 3.zgornjega kočnika) -GLL.BUCCALES: - <u>zgornječeljustne lične žleze:</u> ~sprednji del:od ustnega kota do roba maseterja ~zadnji del:med maseter - <u>spodnjječeljustne žleze:</u>
Trdo nebo	-za zgornjima srednjima sekalcema je PAPILLA INCISIVI, poleg je DUCTUS INCISIVI -nebni šiv=RAPHE PALATI	-posamezni limfni vozlički,žleze -20-23 gladkih nebni gub	-oblika osmice(v sredini se zoži) -namesto zgornjih sekalcev je zobna blazina=PULVINUS DENTALIS;sluznica ima močno poroženo prevleko -ductus incisivi se izteka v papillo incisiva (mediano) -15-19 nebni gub ->na tem področju ni žlez,žleze so na zadnjem delu,ki je brez gub	-papilla incisiva, zraven 2 jamici (ti jamici ne vodita v ductus incisivi in tako ne tvorita »spoj« z nosno votlino -16-18 prečnih nebni gub brezžlezna trda sluznica

Jezik	-zelo gibljiv -po celotni dolžini poteka mediani žleb=SULCUS MEDIANUS LINGUAE -jezično-poklopčeva guba= PLICA GLOSSOEPIGLOTTICA (od konca medianega žleba do baze poklopca)	-mediana žmula -slabo poroženel epitelj sluznice -PLICA GLOSSOEPIGLOTTICA	-vezica=FRENULUM LINGUAE je prilagojena veliki gibljivosti jezika -jezična žmula=TORUS LINGUAE(zadnji del jezika) -prečen žleb=FOSSA LINGUAE (pred žmulo) -sluznica je groba in pigmentirana	-cutana sluznica je baržunasta zaradi mehkih nitastih bradavic -hrustanec dolg 11-17 cm;iz elastičnih vlaken,hrustančne celice
Nitkaste Bradavice papillae filiformes	-razporejene povsod <u>razen</u> na spodnji ploskvi jezika in ob straneh -pes:mehke,proti žrelu kosmate -mačka:močno poroženele,kot roženi zobci	-mehke rožene nitke -na korenu so mehke,velike kosmate bradavice	-na konici jezika in sprednjem delu jezičnega hrbta -poroženele	-mehke,nežne
Gobaste bradavice papillae fungiformes	-po površini jezične konice in jezičnega hrbta -razsute med nitkastami	-po hrbtu in stranskih ploskvah	-na robovih jezične konice in jezičnem hrbtu ter stranskih ploskvah jezika	-na konici in na stranskih ploskvah telesa -razvrščene v skupinah
Otočkaste bradavice papillae vallatae	-na prehodu jezičnega telesa v koren -na vsaki strani po 2-3	-1 na vsaki strani na prehodu telesa v koren jezika	-različno velike -govedo:8-17 na strani -ovca:18-24 na strani koza:12-18 na strani	-na prehodu telesa v jezični koren -premer ¾ cm
Listasta bradavica papilla foliata	-slabo izoblikovana -mačka:manjkajo okušalne brbončice	-pred nebno-jezičnim lokom -dolga 7-8mm,5 prečnih brazd	-NI!!! -včasih ima govedo	-pred robom nebno-jezičnega loka -parna,žmulasta
Jezični mandelj Tonsilla lingualis	-nahaja v sluznični jezičnega korena in v plici glossoepiglottica	-na jezičnem korenu -s sekundarnimi vozlički	-iz številnih sluzničnih mešičkov (so ob jezično-poklopčevi gubi)	-iz sluzničnih mešičkov=FOLLICULI TONSILLARES
Podjezična bradavica, Caruncula sublingualis	-ob jezični vezici	-po 1 bradavica lat. od vezice	-koza:poleg je obradavična žleza=GLANDULA PARACARUNCULARIS -obvezična žleza=GLANDULA PARAFRENULARIS(ob jezični vezici)	-dve gubi=PLICAE CARUNCULARES (pred vezico) -bradavici sta na prostem robu -na lat. strani imata odprtino za ductus mandibularis -GL. PARACARUNCULARIS

Ustno-dneni organ Organum orobasale	-na dnu ustne votline za srednjima spodnjima sekalcema -pes:v obliki 2 plitvih žlebov -mačka:kot parna epitelna jama	-dva čvrsta epitelna brsta,ki se začenjata z jamicama	-na mediani žmuli za srednjima sekalcema -dva žlebiča,vložena v žmulo -pokriva epitelj	-dve odprtini za spodnjima sekalcema,ki vodita v kanal, dolg 9 mm in prekrit z epitelijem
	-steklinski črv= LYSSA,tvorba na spodnji strani jezika, vzboči plico mediano;nahaja od sprednjega roba jezika do jezičnega pretina	-mediano v jezični konici je vezivni konopec(homologen lyssi pri mesojedih)		
PRIVESNE ŽLEZE USTNE VOTLINE				
Obušesna žleza Glandula parotis	-pod njo ležijo:n. facialis,a.&v. maxillaris in njune veje -ductus parotideus se izteka v lični preddvor ob 2.-4. Zgornjem kočniku	-iz 3 rogljičev: ~ušesni:do uhljeve baze; ~medčeljstni:v medčeljstje ~vratni:preko 2/3 vratu navzdol proti prsim -izteka na papilli parotideae(v lični preddvor na višini 3.-4. zgornjega kočnika	-iz 2 rogljičev: ~medčeljstni:ob zadnjem robu mandibule;nad gl. mandibularis ~? -v višini 5.zgornjega kočnika se izteka v lični preddvor	-NAJVEČJA!!! -med zadnjim robom mandibule in nosačevim krilom -več delov: ~vratni:ob robu atlasovega krila ~ušesni:obdaja zunanjsluhovod °preduhljev rogljič °zauhljev rogljič ~medčeljstni: °sprednji:vrinja v medčeljstje °zadnji,vratni:med v.maxillaris in v.linguofacialis -izteka na papilli parotidei
Spodnječeljstna žleza Glandula mandibularis	-na površini, svetlejša obarvana -ductus mandibularis poteka do nerazločne podjezične bradavice ob strani jezične vezice	-razlikuje se po barvi (rdečkasta) -ductus mandibularis poteka do podjezične bradavice	-dolga od 18-20 cm,široka 8-10 cm,debela 2-4cm -od atlasovega krila do bazihioida -zraven so bezgavke=LN. MANDIBULARIS -izteka lat. od podjezične bradavice	-od atlasove jame do bazihioida -izteka na stranski ploskvi curuncule sublingualis

<p>Podjezična žleza Glandulae sublingualis</p>	<p>Gl. sublinguales polystomatica: žleza se razteza od prvega do zadnjega kočnika; izvodila se iztekajo v stransko podjezično zakotje -gl. sublingualis monostomatica: z gl. mandibularis je povezana z vezivom v enoten kompleks; ductus sublingualis major poteka vzporedno z ductusom mandibularisom</p>	<p>-iz 2. delov: 1. enoodprtinska: dolga od 4-5 cm; izvodila se stekajo v ductus sublingualis major, ki se steka skupaj s ductusom mandibularisom 2. večodprtinska: dolga od 7-9 cm; vzdiguje jezično sluznico t.i. podjezično žmulo, ob njej se stekajo ductus sublinguales minores</p>	<p>-iz 2. delov -pokriva ju m. mylohyoideus -obe žlezi (oba dela) sta seromukozni =>glej mesojede in prašiča</p>	<p>-iz 1. dela: VEČODPRTINSKA!! -leži v stranskem podjezičnem zakotju = RECESSUS SUBLINGUALIS LATERALIS (od bradnega kota do višine 3. spodnjega kočnika) -izvodila se iztekajo na slemenu podjezične žmule</p>
<p>ŽRELO</p>	<p>-sega do 2. (pes), 3. (mačka) vratnega vretenca -grlna krona štrli v nosni del žrela -dihajo lahko skozi usta -LIMEN PHARYNGOESOPHAGEUM, sluznična guba, ki jasno kaže mejo med požiralnikovim predvorom in samim požiralnikom (SAMO MESOJEDI!!)</p>	<p>-medžrelno ustje = OSTIUM INTRAPHARYNGEUM je ozko -lok mehkega neba ima do 4 bradavic, ki ustrezajo jezičku = UVULA pri človeku -velika grlna krona, globoka recessusa piriformisa -nosni del žrela: ima mediani žrelni pretin = SEPTUM PHARYNGIS, podaljšek sluznične gube z nosnega pretina -žrelni žep = DIVERTICULUM PHARYNGEUM, neparna vrečasta sluznična vdolbina med obema m. cricopharyngeus</p>	<p>-lahko diha skozi usta -mehko nebo se dvigne, žrelna ožina se razširi, hrana se vrne v ustno votlino -mehko nebo: na spodnji strani je veliko mukoznih žlez; zgornja ploskev: migetalni cilindrični epitelij -majhna bradavica = UVULA -ima SEPTUM PHARYNGIS</p>	<p>-PARNI ZRAČNI MEHUR -ima plico glossoepiglottico -na oralni ploskvi cutane sluznice je veliko izvodil iz mehkonebnih žlez (GLANDULAE VELI PALATINI) -konj nepopolno dvigne mehko nebo = OTEŽENO DIHANJE SKOZI USTA!!! -ARCUS PALATOPHARYNGEUS z ARCUS VELI PALATINI obdajata OSTIUM INTRAPHARYNGEUM -nosni del: ustje ušesnih trobelj = OSTIUM PHARYNGEUM TUBAE AUDITIVAE</p>

LIMFATIČNE TVORBE ČREVEESA GLAVE

Jezični mandelj <i>Tonsilla lingualis</i>	-obsega posamezne limfne vozličke v sluznici jezičnega korena in jezično-poklopčeve gube	-sekundarni vozlički na jezičnem korenu in posamezni mešički	-govedo:številni jezični mešički -mali prežvek.:limforetikularno tkivo	-jezični mešički na jezičnem korenu
Odpoklopčev mandelj <i>Tonsilla paraepiglottica</i>	-SAMO MAČKE!! -ob bazi poklopca	-ob bazi poklopca	-SAMO MALI PREŽVEKOVALCI	
Nebni mandelj <i>Tonsilla palatina</i>	-leži v žepasti jami -medialno od nebno-jezičnega loka jo pokriva sluznica -dobro viden skozi odprta usta		-velik kot oreh -na stranski steni ustnega dela žrela	-žmulast mandelj z mešički -na dnu ustnega dela žrela in sega do baze poklopca
Mehkonebni mandelj <i>Tonsilla veli palatini</i>	-v sluznici mehkega neba, obrnjeni proti ustom	-v cutani sluznici na spodnji ploskvi mehkega neba(žmulast mandelj z mešički)	-limforetikularno vezivo na spodnji ploskvi mehkega neba	-sestavljen iz večih sluzničnih mešičkov=FOLLICULI TONSILLARES (mediano ovalno polje na izhodišču mehkega neba)
Žrelni mandelj <i>Tonsilla pharyngea</i>	-leži med ustjema ušesne troblje na žrelnem svodu kot ploščata sluznična tvorba	-izboklina medialno na svodu nosnega dela žrela	-na zadnjem koncu žrelnega pretina -kot žmula	-skupki sluzničnih mešičkov -na koncu nosnega pretina
Trobljin mandelj <i>Tonsilla tubarija</i>	NI!!!	-žmulast v sluznici žrelnega ustja ušesne troblje -posamezni vozlički v sluznici celotne žrelne votline	-limforetikularnotkivo v sluznici ob ustju ušesne troblje	-trikotno sluznično polje -na hrustančnih ploščah v ustjih ušesne troblje

ZOBJE

	MESOJEDI	PUJS	PREŽVEKOVALCI	KONJ
Vrsta zoba	-koreninski zobje -BRAHIODONTNI TIP -SEKODONTNO ZOBOVJE (zaradi vertikalnega gibanja čeljusti)	-HAPLODONTNI TIP -BRAHIODONTNI TIP -BUNODONTNO ZOBOVJE (več glav omogoča mletje)	-delno HAPLODONTNEGA, delno SELENODONTNEGA TIPA	-rastlinojedsko zobovje -kleščno zobovje (zobje se tesno stikajo in stojijo skoraj navpično) -kotno zobovje(stare živali!!) -LOFODONTNI TIP
Lok Arcus	-spodnji ozji od zgornjega-ANIZOGNATIJA	Obe čeljusti enako veliki-IZOGNATIJA	-neenakočeljustje-ANIZOGNATIJA	-ANIZOGNATIJA
Zobna formula mlečnih	<u>3I d 1Cd 3Pd</u> 3I d 1Cd 3Pd ; 28 zob	<u>3i 1c 3p</u> 3i 1c 3p=28 zob	<u>0i 0c 3p</u> 3i 1c 3p=20 zob	<u>3i 1c 3p</u> 3i 1c 3p=28 zob
Zobna formula stalnih	<u>3I 1C 4P 2M</u> 3I 1C 4P 2M ; 40 zob	<u>3I 1C 4P 3M</u> 3I 1C 4P 3M=44 zob	<u>0I 0C 3P 3M</u> 3I 1C 3P 3M=32 zob	<u>3I 1C 3P (4P) 3M</u> 3I 1C 3P 3M=40 (42) zob
Sekalci Incisivi	-tvorijo škarjasto zobovje (zgornji grede pri ugrizu čez spodnje) -velikost raste od mediane proti laterali	-spodnji so močnejši -I1,I2 sta dletasta	-ZGORNJIH NI!! Namesto tega je pulvinos dentalis -visokokronski -lopatasti	-ne pokriva jih cement -skleninske jamice,s starostjo vedno plitvejše
Podočniki Canini	-veliki -segajo v brezzobi rob	-brezkoreninski,vseživljenje rastoči zobje -z obrabo izrivajo iz alveolov	-ZGORNJIH NI!!!!(spodaj) -spremeni v sekalec in se premakne nazaj	-dobro oblikovani le pri samcih
Predmeljaki Praemolares	-razvita krona -večkoreninski -zgornji P4(lomilec) in spodnji M1 se tesno prilegata-škarjast ugriz	-BUNODONTNI TIP -zgornji in spodnji P1se ne menjata -škarjast ugriz	-HIPSELODONTNI TIP -visokokronski	-rast končana do 6-7 leta -volčji zob=DENS LUPINUS (včasih se pojavlja pred zgornjim p1);stalen zob ne zraste!
Meljaki molares	-večkoreninski	-BUNODONTNI TIP -široke grizne ploskve tvorijo tesen kontakt	-HIPSELODONTNI TIP -visokokronski	
Leto rasti zob	- <u>mlečno zobovje</u> :razvije do 1,5 meseca starosti -zgornji in spodnji Pd3 zrasteta med 2,5-6 meseca	-odvisno od pasme	-zobna krona vidna do 27.dneva starosti -pri mladih je lok bolj polkrožen, pri starih je lok bolj odprt	-obraba zoba je 2 mm/leto in po vidnem dentinu določamo starost
	Mačka: <u>3i 1c 3p</u> <u>3I 1C 3P 1M</u> 3i 1c 2p=26 3I 1C 2P 1M=30			

<u>ČREVO TRUPA</u>	MESOJEDI	PUJS	PREŽVEKOVALCI	KONJ
Požiralnik Oesophagus	-stena se debeli proti cardii -oblika lijaka, ki se izteka v želodec -pes ima po vsej dolžini submukozne žleze=GL. OESOPHAGEAE (mačka:samo na začetku)	-začetek in konec sta enako široka -m. cricooesophageus ga pritrjuje na grlo -večinoma iz prečnoprogaste musc., samo zadnji del pred kardijo je iz gladke -sluzne žleze pojemajo proti kardiji	-na grlo ga privezujejo mm. <i>Cricoaerytaenoideus dors.</i> , m. <i>cricoesophageus</i> in m. <i>oesophageus longitudinalis lat.</i> -zraven požiralnikove vezi (hiatus oesophageus) je dors. zadnja medpljučna bezgavka (LYMPHONODUS MEDIASTINALIS CAUDALIS) (če se poveča lahko pritiska na požiralnik in n. vagus) -iz prečnoprogaste musculature -pogoste zapore s tujki, ki jih je potrebno odstraniti; tu so pomembni 3 zavinki: 1.žrelo in začetek požiralnika 2.zadnja vratna in prva prsna vretenca 3.del, ki je nad razcepom sapnika	-na višini 14.prsnega vretenca doseže požiralnikovo zev (hiatus oesophageus=skozi to zev požiralnik vstopi v trebušno votlino) -prečnoprogasta musculatura do pljučnega korena -gladka musculatura od pljučnega korena do kardije -mišična plast se proti kardiji debeli -pod ostrim kotom se izteka v želodec (zaradi ostrega kota in močne kardialne zanke konj ne more izbljuvati hrane ali izpahovati plinov iz želodca!!!)
ŽELODEC, Ventriculus				
Oblika in lega	-odvisna od napolnjenosti	-enovotlinski sestavljen	CELOTEN ŽELODEC PREŽVEKOVALCEV OPISAN V ZAPISKIH str.:106	-zelo ukrivljen (kardija in pilorus ležita blizu drug drugega) -velika slepa želodčna vreča – SACCUS CAECUS VENTRICULI presega kardijo
Zmerno poln želodec	-podoben črki U -corpus in antrum sta enako široka -copus leži na prečni ravnini med 9.in 12.rebrom -antrum pyloricum izstopi iz intratorakalnega prostora in doseže trebušno steno	-podoben vreči -na fundusu ima kapucasto slepo vrečo-DIVERTICULUM VENTRICULI -vtiska se v IMPRESSIO GASTRICA na visceralni ploskvi jeter -ne dotika se ventr.trebušne stene zaradi teščega črevesa -manjša krivina se dotika pankreasa		

Prazen želodec	-kot kljukasta ozka upognjena cev -fundus je širok (želodčni mehur) -vranica:tesno prilega večji želodčni krivini	-leži intratorakalno -jejunumove zanke se pomaknejo proti želodcu		
Močno napolnjen	-razširjena corpus in antrum, oblikujeta enotno vrečo -corpus in antrum segata v zatrebušje,do ravnine 2.-3 ledvenega vretenca -fundus je pod kotom 10-12.rebra in se dotika prepone(EDINI SE DOTIKA!) -antrum pyloricum na maščobni blazini v višini popka in jejunumovih zankah -canalis pyloricus desno na jetra pod 10.rebrom -prilega ventralni trebušni steni (otipljiv!) -vranica in leva ledvica: premaknjeni kavdalno od prečne ravnine -prepona:izbočena do 5.medrebernega prostora -tanko črevo:odrinjeno od leve trebušne stene	-doseže 9-12.reberni hrustanec -prilega ventr,trebušni steni -kolonov stožec se potisne proti medenici in ne more iti na desno polovico trebušne votline zaradi jejunumovega konvoluta		-s svojim največjim delom leži v intratorakalnem delu predtrebušja -NIKOLI NE DOSEŽE VENTR. TREBUŠNE STENE -vranica:meji na večjo krivino želodca na levi strani -lahko se razširi do 8. ali 7. medrebernega prostora -konj hrane ne more izbljuvati iz želodca, zato dostikrat pride do počenja želodca (RUPTURA VENTRICULI)
Sluznica	-žlezna	-bogata z limforetikularnim tkivom (še posebej v kardialni coni)	VAMP -brez žlez	
Kutana sluznica	NI!!	-predželodčni del -okolica kardije in majhen del divertikla	-večplasten ploščat epitelij,ki je rumene ali rjave barve (tkivo se prepoji z rastlinskimi barvili)	BREŽŽLEZNA SLUZNICA: -v slepi želodčni vreči -margo plicatus razmejuje žleznati del od nežleznega

Kardialne žleze Gl. gastricae cardiaca	-ozek pas na kardiji	-so v corpusu, fundusu, divertiklu -gladka cona, blede rdeče	-na gosto posejana sluznica z 1cm visokimi resicami (nahajajo se povsod razen na stebričkih in v zgornji vampovi vreči-v tej vreči se zadržujejo plini), resice pomagajo pri mešanju hrane in povečajo absorpcijsko površino) -kontraktacija vampovih sten je 10-14x v 5min(zraven se pojavljajo šumi, ki so pomembni za diagnosticiranje)	-ob margo plicatus
Prave želodčne žleze Gl. gastricae propriae	-2/3 celotne sluznice -svetlejši del: bližje kardiji; tanjša sluznica; različne želodčne jamice (FOVEOLAE GASTRICA)E) -temnejši del: bližje pilorusu; nerazločne jamice; debelejša sluznica	-močno nagubana -rjavo rdeče barve -razločne areolae in foveolae gastricae	KAPICA -brezžlezna -8-12 cm visoke letvice (CRISTAE RETICULI), ki se med seboj združujejo in tvorijo satovju podobne šesterokotne celice (CELLULAE RETICULI)	-rjavo rdeča sluznica z želodčnimi jamicami in poljci (foveolae et areolae gastricae)
Pilorične žleze Gl. pyloricae	-preostali del želodca do pilorusa -bledo rožnata z rahlim odtenkom rumene	-na piloričnem delu -manj nagubana od fundusa	PREBIRALNIK -brezžlezna oblikuje različno velike prebiralnikove gube (LAMINAE OMASI), ki so podobni luninemu kraju SIRIŠČNIK -žlezna sluznica -kardialne žleze: ob prebiralniko-siriščnikovem ustju -prave želodčne žleze: -pilorične žleze:	-rumenkasto blede rdeče barve
Prostornina	-1-9 litrov	3,8l		8-15 l

Mišična plast			<p>-za razumevanje poteka mišičnih snopov je dobro poznati ontogenezo:</p> <p>*vamp in kapica se razvijeta iz večje krivine želodca(pri enovotl. želodcih se iz tega dela razvijeta slepa vreča in telo)zato imata enako musculaturo kot zgoraj omenjena dela</p> <p>*prebiralnik nastane kot dodatna izboklina na mali krivini;s siriščnikom imata enako musculaturo kot pilorični del enovotlinskega želodca</p>	
Prva mišična plast Vzdolžna musculatura Stratum longitudinale	<p>-zunanja vzdolžna požiralnikova musc. Poteka po večji in manjši krivini</p> <p>-snopi prehajajo na caud. In cran. ploskev želodca</p> <p>-po želodčni steni gredo od velike k manjši krivini in tvorijo zunanja poševna vlakna=FIBRAE OBLIQUAE EXTERNAE(so samo na corpusu!!)</p>	-brez posebnosti	<p>-potekajo vzdolž kapičnega žleba k prebiralniku, nato prestopijo na siriščnik</p> <p>-par snopov izžareva v zgornjo vampovo vrečo(ta vlakna ustrezajo fibrae obliquae externae pri enovotlinskih želodcih)</p>	
Druga mišična plast Krožna plast Stratum circulare	<p>-od manjše krivine k večji</p> <p>-obdaja vse dele razen fundusa- izredno močna na piloričnem delu kjer oblikuje M. SPINCHTER PYLORI</p>	<p>-zelo močne mišice</p> <p>-m.spinchter pylori ni sklenjena v obroč, na »stičišču« je vratarjeva žmula-TORUS PYLORI</p>	<p>-obdaja steno in dno kapičnega žleba; nadaljuje na steno spodnje vampove vreče</p> <p>-gre na prebiralnik,siriščnik ter oblikuje zapiralko pilorusa</p>	<p>-oblikuje m. spinchter pylori <u>in še eno zapiralko</u></p> <p>-med zapiralkama je vratarjev kanal(canal pyloricus) z močno vzdolžno musc.</p>
Tretja mišična plast Notranja poševna vlakna Stratum	<p>-oblikuje dvokrako kardialno zanko in poteka po mali krivini do kotne zareze</p> <p>-iz krakov izhajajo snopi kot notranja poševna vlakna= FIBRAE OBLIQUAE INTERNAE (gredo proti večji krivini)</p>	<p>-mišična zanka okoli kardije in osnova želodčnemu žlebu</p> <p>-oblikuje M.SPINCHTER CARDIAE</p>	<p>-SAMO NA KAPICI IN VAMPU!</p> <p>-oblikujejo kardialno mišično zanko</p> <p>-vlakna potekajo do kapično-prebiralnikovih ustij=OSTIUM RETICULOMASICUM</p> <p>-od zanke gredo vlakna v kapico ter obdajajo vse dele vampa</p> <p>-oblikujejo osnovo vampovih</p>	<p>-kardialna mišična zanka je posebej močna in obdaja ustje (ostium cardiacum) dorsalno</p> <p>-kraka zanke omejujeta želodčni žleb (sulcus ventriculi)</p> <p>-snopi krožne musc. prečkajo dno sulcusa in s kardialno zanko oblikujejo m. spinchter cardiaae</p>

<i>oblique internae</i>			stebričkov	
Vezi želodca				
Peča Omentum majus	<p><u>-globinska stena:</u> -izhaja iz požiralnikove zevi na levem stebričku prepone, na a. celiaki ter na foramenu omentale s. epiploicum (ventr.pečna odprtina) -od izhodišča poteka dalje do vraničnega hilusa kot preponsko vranična vez (LIG.PHRENICOLIENALE) od tod pa kot želodčno-vranična vez (LIG. GASTROLIENALE) po levi večji krivini -del peče doseže fundus kot želodčno-preponska vez (LIG. GASTROPHRENICUM) <u>-srednji del:</u> -pod konvolutom teščega črevesa se raztegujeta do vhoda v medenično votlino,se obrneta naprej in se prilegata ventr.trebušni steni kot <u>površinska peča</u> -površinski in globinski del oblikujeta vrečo,ki ima RECESSUS CAUD. BURSAE OMENTALIS peča ogrinja tešče črevo *PEČNO JADRO (POSEBNOST!!)-privesek peče, plošča potrebušnice (med levo ledvico in 4. Ledvenim vretencem)</p>	<p>-pripenja se na večjo želodčno krivino -pritrdi se na dvanajstnik,spodnjo ploskev pankreasa,prečni kolon ter poteka zopet v nasadišče lig.gastrophrenicuma -foramen omentale: na bazi jetrnega repatega podaljška</p>	<p>-MESOGASTRIUM DORSALE gre na večjo krivino želodčne zasnove iz katere nastanejo: vamp,kapica in glavni del siriščnika -linija poteka: od požiralnikove zevi vzdolž desne vampove vzdolžne brazde čez kavdalno brazdo in levo vzdolžno brazdo do kapice.Tod se pripenja na večjo krivino siriščnika in se spoji z MESODUODENUMom. -serozni lameli pečice prevlečeta siriščnik in dvanajstnik,se snideta na večji krivini želodca ter oblikujeta <u>površinsko steno peče</u> (paries supf.omenti major) -površinski list se kasneje spet razcepi in se zopet združi v vampovi desni vzdolžni brazdi kot <u>globinski list peče</u> (paries prof.omenti major) -pred vhodom v medenično votlino se površinska stena peče previje v globinsko</p>	<p>-dorsalni želodčni oporek-MESOGASTRIUM DORSALE -serozni lameli se kot obsežna pečna vreča (bursa omentalis) vrineta med različne dele črevesja -začenja se levo na slepi želodčni vreči, poteka vzdolž curveture major do sprednjega dela dvanajstnika; prestopi na desno na navzgornji kolon, gre kavdalno čez prečni kolon; se obrne kranialno ter se vrne na želodčno slepo vrečo -naravni dostop v zadnje pečno zakotje (recessus caudalis omentalis) je pečna odprtina (foramen omentale) -to je 4-6 cm dolga špranja med repatim jetrnim podaljškom in desnim krakom pankreasa</p>
Pečica Omentum minus	<p>-glej splošni opis! -lig.hepatogastricum -lig. Hepatoduodenale</p>	<p>-dve vezi -nobenih posebnosti</p>	<p>-gre na prebiralnik in manjši del siriščnika <i>-lig.hepatogastricum</i>:gre na</p>	<p>-lig. hepatogastricum -lig. hepatoduodenale -omejuje preddvor pečne vreče</p>

	skupaj oblikujeta vestibulum bursae omentalis v katerega vodi pečna odprtina		prebiralnik in na manjšo krivino siriščnika <i>-lig.hepatoduodenale</i> :na začetni del dvanajstnika	
Želodčno-preponska vez <i>Lig.gastrophrenicum</i>	??? -ali sploh ima??	-pripenja na želodec -s svojima deloma gre mimo požiralnika do fundusa in tu prehaja v hasadiščno črto peče		-začenja v okolici požiralnikove zevi, sestopa na kardijo, poteka naprej med prepono in želodčno slepo vrečo -na koncu preide v lig. phrenicolienale, ki se nadaljuje v lig gastrolienale (povezuje želodec in vranico)
SREDNJE IN ZADNJE ČREVO				
Limforetikularno tkivo		-pojavlja v obliki osamljenih bezgavk (LYMPHONODI) in Peyerjevih plošč (LYMPHONODI AGGREGATI) -v sluznici celotnega črevesnega kanala -proti distalnemu delu so vse pogostejše <u>-tanko črevo</u> : veliko Peyerjevih plošč (plošče z vgrezninami, podobne kriptam) <u>-slepo črevo in kolon</u> :ni plošč!, samo bezgavke	-veliko osamljenih in skopičenih bezgavk(LYMPHONODULI SOLITARII et AGGREGATI) -pogosto v tankem črevesu -redko v debelem in slepem črevesu -v coni columnaris oblikujejo bezgavke končni limfatični prstan(samo pri ovci in kozi!!) -bezgavke (tvorijo ileocekalno ploščo z zajetnimi folikli in globokimi kriptami) se raztezajo iz vitega črevesa v sluznico slepega črevesa	-lymphnoduli solitarii so majhne kot proso, imajo vdolbine podobne kraterjem -so v vseh sluznicah -lymphnoduli aggregati so številne v tankem črevesu -v debelem črevesu jih najdemo samo v apexu slepega črevesa in v medeničnem zavinku navzdolnjega kolona
Tanko črevo Intestinum tenue	-pes:od 1,8-4,8m -mačka:cca. 1,3m	16-21m	-27-49 m	

Dvanajstnik Duodenum	-izhaja iz piloričnega dela želodca	-iz pilorusa -izteka se žolčevod na papilli duodeni major (2-5cm od pilorusa) -ductus pancreaticus accessorius ima izvodilo na papilli duodeni minor (12-20cm od pilorusa)	-iz pilorusa	-cca.1m -MESODUODENUM iz več delov: <u>*lig. hepatoduodenale</u> (pritrjuje sprednji del dvanajstnika na jetrne dveri) <u>*pritrjuje navzdolnji del dvanajstnika na caud. ploskev desnega jetrnega režnja.</u> povezava z desno ledvico <u>*zadnji zavinek dvanajstnika povezuje z glavo slepega črevesa</u> MESODUODENUM SE NATO RAZCEPI NA DVE GUBI: *plica duodenocolica *nadaljuje v mesojejunum
Začetni del Pars cran. duodeni	-z jetri povezuje lig. hepatoduodenale -poteka na višini 9.medrebernega prostora -oblikuje sprednji zavinek= FLEXURA DUODENI CRAN.	-vzpenja po visceralni ploskvi jeter -pred desno ledvico oblikuje esast zavinek (flexura cran.)	-pri jeternih dvernih oblikuje oblikuje značilni esast zavinek (ANSA SIGMOIDEA)	-obliko črke S -začetni del je ampulasto razširjen v dvanajstnikovo skulico-AMPULLA DUODENI -na papilli duodeni minor se izteka ductus pancreaticus acesorius -flexura duodeni cranialis
Navzdolnji del Pars descendens duodeni	-dolga oporek, v njem je desni reženj pankreasa -poteka zunaj peče -prehaja do 5.ledvenega vretenca -oblikuje zadnji zavinek= FLEXURA DUODENI CAUD. -nato se prepogne okoli cekuma	-obešen na oporku -potek: od desne ledvice caud., za ledvico se obrne v zavinku (flexura caud.) levo ter kranialno	-poteka med seroznima listoma skupne oporkove plošče vodoravno nazaj do kolčne grče -nato se v zadnjem zavinku obrne kranialno in medialno	-poteka med visceralno ploskvijo desnega jetrnega režnja in navzgorjim kolonom -oblikuje flexuro duodena caudalis
Navzgornji del Pars ascendens duodeni	-plica duodenocolica (dvanajstnikovo-kolonova guba) -naredi dvanajstnikov-teščečrevni zavinek (FLEXURA DUODENOJEJUNALIS)	-poteka tik ob medialni ravnini -s colon ascendensom ga povezuje plica duodenocolica -nato se obrne cran. in pride pred a. mezenterialis na desno	-med navzdolnjim in navzgornjim delom je PLICA DUODENOCOLICA -vklapljen v črevesni oporek -pod pankreasom naredi zavoj (FLEXURA DUODENOJEJUNALIS) in preide v jejunum	-plica duodenocolica ga povezuje s prečnim kolonom in in začetnim delom navzdolnjega kolona -flexura duodenojejunalis
Tešče črevo	-najdaljši del	-visi na sprednjem delu	-pritrjeno na prosti rob	-cca.25m

Jejunum	<p>-ima široko mezenterialno ploščo ki se dors. naguba v mezenterialni koren</p> <p>-6-8 večjih zank, ki naredijo teščečrevni konvolut->tipično za mesojede!!</p> <p>-konvolut se uleže v pečo in se prilega levi, desni ter ventr. trebušni steni</p>	<p>črevesnega oporka, ki je naguban v mezenterialni koren</p> <p>-napolnjuje desen del trebušne votline</p>	<p>mezenterialne plošče</p> <p>-jejunumove zanke se prilegajo kolonovi spirali</p> <p>-v posrednem stiku z jetri, pankreasom ter tremi predželodci (ločuje jih le peča)</p> <p>-zadnji del jejunumove girlande je daljši in gibljiv (pri kastratu-volu-se te zanke lahko vrinejo med štrclje desnega semenovoda in trebušne stene ter povzročijo bolezenske pojave, ki jim pravimo PREVRG ČREVESA)</p>	<p>-na mesojejunumu (začenja na dors. trebušni steni v okolici zadnjega prnega in prvih ledvenih vretenc)</p> <p>-številne zanke, ki se lahko premikajo zaradi dolgega oporka</p> <p>-dolgi oporki lahko povzročajo bolezenske spremembe:</p> <p>1. vstop jejunumovih zank skozi pečno odprtino</p> <p>2. vstop zank v preddvor pečne vreče in vkleščenje le-teh (INCARCERATIO JEJUNI)</p> <p>3. zaplet teščega črevesa (VOLVULUS JEJUNI)</p> <p>4. vrinenje enega dela jejunuma v drugega (INVAGINATIO JEJUNI)</p> <p>5. izpad zank iz kastracijske rane-samo pri kastraciji!! (PROLAPSUS JEJUNI)</p>
Vito črevo Ileum	<p>-končni del</p> <p>-vez s cekumom v plici ileocaecalis (vitočrevni-slepočrevni gubi)</p> <p>-izteka v debelo črevo na meji med cekumom (slepo črevo) in kolonom ascendensom z vitočrevnim ustjem (OSTIUM ILEALE)</p>	<p>-plica ileocaecalis!!</p> <p>-njegov konec se izbuhne 3cm v debelo črevo kot vitočrevna bradavica (PAPILLA ILEALIS)</p> <p>-na stiku (v izbuhlini) je krožna muskulatura podvojena in oblikuje zapiralko-M. SPINCHTER ILEI</p>	<p>-vitočrevna-slepočrevna guba (plica ileocaecalis)</p> <p>-na prehodu v debelo črevo je vitočrevno ustje (OSTIUM ILEALE)</p>	<p>-cca. 70 cm</p> <p>-močnejša mišična stena kot jejunum</p> <p>-mejo med teščim in vitim črevesom predstavlja plica ileocaecalis</p> <p>-izteka se z ostium ileale (na manjši krivini slepočrevne baze-BASIS CAECI)</p>
Debelo črevo Intestinum crassum	<p>-kratko</p>	<p>3,5-6m</p>	<p>6-14m</p>	<p>-značilni so trakovi-TAENIAE (oblikuje jih vzdolžna muskulatura) ter med tenijami izbuhnjene mošnjice-HAUSTRA</p>
Slepo črevo Caecum	<p>-pes: 8-40cm</p> <p>-mačka: 2-4cm</p> <p>-kratek mesocaecum, ki črevo zvije tako, da je podoben vijaku</p> <p>-desno od hrbtenice, pri 2-</p>	<p>-topostožčasta vreča s tremi trakovi (TAENIAE) in tremi vrstami mošnjic (HAUSTRA)</p> <p>-ventr. tenija daje nasadišče vitočrevni-slepočrevni gubi</p>	<p>-rahlo esasto ukrivljeno</p> <p>-zadnji del je brez oporka</p> <p>-sprednji del ima oporek, zato ima stalno lego</p>	<p>-cca. 1m</p> <p>-»vrelna komora«, ustreza prežvekovalskemu predželodcu</p> <p>-omogoča prebavo celuloze</p>

	4.ledvenem vretencu	-baza je ventralno od leve ledvice		<p>-sestavljen iz: <u>*baza-BASIS CAECI:</u> -genetično BASIS CAECI ni sestavni del slepega črevesa, temveč je to mehurjasto razširjen začetni del navzgornjega kolona -večja krivina (curv. caeci major) -mala krivina (curv. caeci minor); tu je vitočrevno ustje-OSTIUM ILEALE ter slepočrevno-kolonovo ustje-OSTIUM CAECOCOLIUM (ustje obdaja obroč sluznice); zaradi tega obroča je vračanje vsebine v vito črevo onemogočeno!! (ni m. zapiralke!!) <u>*telo-CORPUS CAECI:</u> <u>*konica-APEX CAECI:</u> -basis caeci in apex oblikujeta funkcionalno celoto, zato ju štejemo skupaj k caecumu</p> <p>-4 tenije: 1.zgornja:začenja plica ileocaecalis;končuje na apexu caeci 2.spodnja: plica caecocolica 3.sredinska:\ številne krvne žile 4.stranska: / in bezgavke</p>
Kolon Colon	-pes:20-60cm -mačka:30cm -3 deli:		-izhaja iz cekuma na meji, ki predstavlja ostium ileale	

<p>Navzgornji kolon Colon ascendens</p>	<p>-izhaja na vitočrevnem ustju iz cekuma -tesno prilega dors.trebušni steni -dors.se dotika desne ledvice,oblikuje lok,ki preide v drug kolon</p>	<p>-velika dolžina -zvit v stožčast sveženj- ANSA SPIRALIS -opis nastanka stožca;knjiga str.:136</p>	<p>-najdaljši -iz 3 delov: 1. začetna kolonova zanka- ANSA PROXIMALIS COLI -iz treh krakov: a)<i>prvi krak</i>:neposredno nadaljevanje slepega črevesa; pod desno ledvico obrne dors.lat. v nov krak b)<i>drugi krak</i>:nad njim leži duodeni ascenden c)<i>tretji krak</i>: blizu je leva ledvica;krak se obrne naprej 2. spiralasta kolonova zanka- ANSA SPIRALIS COLI -kolon se zoži -levo se pritisne k oporkovi plošči -dvokraka zanka,kraka sta med seboj vzporedna -teme zanke je v centru spirale;in tako imamo k centru potekajoče zanke (GYRI CENTRIPETALES) in proč potekajoče zanke (GYRI CENTRIFUGALES) -osrednji zavinek(posreduje preobrat centripetalnih v centrifugalne)- FLEXURA CENTRALIS 3. končna kolonova zanka- ANSA DISTALIS COLI -iz dveh krakov: a)<i>dors. krak</i>:poteka nazaj b)<i>ventr.krak</i>:poteka naprej in se prilega zadnji centrifugalni vijugi</p>	<p>-»vrelna komora«, ustreza prežvekovalskemu predželodcu -omogoča prebavo celuloze -cca. 3-4m, drži cca. 80 l -ker je širok ga imenujemo debeli kolon-COLON CRASSUM -oblikuje zanko podobno črki U -začetek in konec obeh krakov sta pritrjena s MESOCOLON</p> <p>Glede na lego in potek ločimo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. desni spodnji kolon-COLON VENTRALE DEXTRUM -začenja na ostium caecocolicum -leži na telesu cekuma s katerim ga povezuje plica caecocolica 2. prsnični zavinek-FLEXURA STERNALIS -v predelu prsničnega hrustanca 3. levi spodnji kolon-COLON VENTRALE SINISTRUM -po ventr.trebušni steni DO vhoda v medenično votlino 4. medenični zavinek- FLEXURA PELVINA -teme zanke,t.j. ta zavinek, leži levo pred vhomom v medenično votlino 5. levi zgornji kolon-COLON DORSALE SINISTRUM -poteka vzdolž leve trebušne stene 6. preponski zavinek- FLEXURA DIAPHRAGMATICA -cran.dors. od prsničnegazavinka 7. desni zgornji kolon-COLON DORSALE DEXTRUM -želodčna razširitev-AMPULLA COLI
---	--	--	---	--

Prečni kolon Colon transversum	-prekorači medialno ravnino		-kratek -kratek oporek	-zraščan z zgoraj ležečim pankreasom
Navzdoljni kolon Colon descendens	-levo od hrbtenice -vstopi v medenično votlino -plica duodenocolica	-obešen na kratkem oporku, bogatem z maščobo	-svoj oporek -zelo tolst -povezava z dvanajstnikom (plica duodenocolica) -na koncu se oporek podaljša in pod promontorium opiše esast lok,t.i. esast kolon-COLON SIGMOIDEUM	-imenovan tudi tanki kolon-COLON TENUE -visi na dolgem oporku-MESOCOLON DESCENDENS -oporek se z medeničnim zavinkom pritrjuje na tenije spodnje in zgornje kolonove zanke -oporek gre v MESORECTUM -dve teniji: 1.taenia mesocolica (nasadišče za mesocolon descendens) -med tenijama so haustre kjer se oblikujejo konjske fige
Danka Rectum	-pes:20-60cm -mačka:30 cm -kratka -pritrjena na dankin oporek-MESORECTUM -v retroperitonealnem delu se razširi v AMPULLA RECTI	-danko obdaja maščobno tkivo -danka oblikuje razširitev (ampulla recti), ki prehaja v zadnjik -snopi iz vzdolžne musculature danke oblikujejo dankino-repno mišico-M.RECTOCOCCYGEUS	-na oporku-MESORECTUM -snopi iz vzdolžne musculature danke oblikujejo dankino-repno mišico-M.RECTOCOCCYGEUS	-visi na oporku-MESORECTUM -ko prestopi v retroperitonealni del medenične votline, se razširi-AMPULLA RECTI -iz vzdolžne musculature se izoblikuje: *dankino-repna mišica-M.RECTOCOCCYGEUS (del snopičev se združi s zgornjimi v dankino zanko)
Zadnjik Anus	-sluznica ima 3 cone (od spredaj proti koncu):	-zadnjikov kanal ima sluznico s 3 conami:	-sestavljata ga canalis analis in analna plošča okoli zadnjikove odprtine	-zaradi oblike je t.i. zadnjikov stožec (pokriva ga pigmentirana,z dlačicami poraščena koža)
Stebričasta cona Cona columnaris ani	-kutana sluznica -zadnjikove gube (COLUMNAE ANALES) -bezgavke -žleze (SAMO PES!!)	-ozka -ima kripte	-obe coni skupaj predstavljata pas CUTANE SLUZNICE -ta cona je »omejena« z obeh strani z zadnjikovo-	-med dankino in zadnjikovo sluznico -številne vzdolžne gube

Vmesna cona Cona intermedia	-zadnjikova-kožna črta (LINEA ANOCUTANEA) -posreduje prehod v kožo		dankino črto (LINEA ANORECTALIS) in zadnjikovo-kožno črto (LINEA ANOCUTANEA)	-NI!	
Kožna cona Cona cutanea	-poroženel ploščat epitelij -cirkumanalne žleze (GL. CIRCUMANALES) -iztekajo izvodila obeh obzadnjihovih vrečk (SINUS PARANALES)	-brez posebnosti		-prehaja direktno iz stebričaste cone	-ločitev kože od canalis analis je LINEA ANOCUTANEA -brežžlezna sluznica (večskladen ploščat epitelij)
Mišice zadnjika	-več mišic	-gladka musculatura			
Notranja zapiralka zadnjika M.spinchter ani internus	oblikujejo: -notranja krožna mišična vlakna na koncu danke	-nič posebnega		-nehotna	-zapora zadnjikove odprtine(nehotna mišica)
Zunanja zapiralka zadnjika M.spinchter ani externus	-prečnoprogaste -iz 2-3 delov -mišični obroči -pri samcu mišica oddaja potegovalko uda nazaj= M. RETRACTOR PENIS -pri samicah pa zažemavko sramnice= M. CONSTRICTOR VULVAE	-prečnoprogasta -obročasta,dvodelna: *cran. del:izhaja iz repne fascije, obdaja analno cev in gre v m. bulbospongiosus(pri samcih) ali v m.constrictor vulvae (pri samicah) *caud. del:obdaja rob analne odprtine;pri samicah gre na stransko ploskev preddvora nožnice		-hotna	-zapora zadnjikove odprtine (hotna mišica) -vstopa v sramni ustnici kobile kot M.CONSTRICTOR VULVAE
Vzdigovalka zadnjika M.levator ani	-1.del:močnejši,medialni, t.j. M. PUBOCAUDALIS -2.del:lateralni,t.j. M.ILIOCAUDALIS	-izhaja iz široke medenične vezi -končuje ob strani zadnjika		-razteza od spine ishiadike do zadnjika	-od ishiadike do stranske ploskve zadnjika
Potegovalka spolnega uda M. retractor penis;clitoridis	Glej m. spinchter ani externus	-pritrdi na obe strani 2.-4. Križnega vretenca		?	-izhaja na 2.repem vretencu -zadnjik obdaja od spodaj -del mišice se nadaljuje kot: *samci:kot pars penina *samice:pars clitoridis

PRIVESNE ŽLEZE ČREVESJA				
Jetra	-od 127-1350 g		-bik: 4,2-8,5 kg -vol: 4,5-10 kg -krava: 3,4-9,2 kg	-cca.5kg
Razčlenjenost	-medreženjske zareze-INC. INTERLOBARES		-slabo razčlenjena	-zmerno razčlenjena -jetra so brez žolčnika!!
Levi reženj Lobus hepatis sinister	-levi stranski-LOBUS HEPATIS SINISTER LAT. -sredinski-LOBUS HEPATIS SINISTER MED.	-lobus sinister medialis -lobus sinister lateralis	-nerazčlenjen	-lobus hepatis sinister lateralis -lobus hepatis sinister medialis
Desni reženj Lobus hepatis dexter	-desni stranski-LOBUS HEPATIS DEXTER LAT. -desni sredinski-LOBUS HEPATIS DEXTER MED. -ledvični vtis (IMPRESSIO RENALIS)	-lobus dexter medialis -lobus dexter lateralis	-nerazčlenjen	-enoten
Četverkotni reženj Lobus quadratus		-majhen	-nič posebnega	-več zarez na spodnjem robu
Repati reženj Lobus caudatus	-bradavičasti podaljšek- PROCESSUS CAUDATUS -zgornji rob ima požiralnikov vtis (IMPRESSIO OESOPHAGEA) in žleb V.CAVAE	-repati podaljšek (PROCESSUS CAUDATUS) -bradavičasti podaljšek:GA NI!!	-z bradavičastim in repatim podaljškom (proc. papillaris et proc. caudatus)	-tanek repat podaljšek (proc. caudatus) -proc.papillares NI!!!
Pritrditev				
Leva trikotna vez Lig.triangu lare sinistrum	-od dors. roba levega stranskega režnja na levi preponski stebriček	Da	-pritruje jetra na prepono v predelu požiralnikove vezi	-izhaja na kitasti sredini prepone do levega jetrnega režnja
Desna trikotna vez Lig.triangu lare dextrum	-dors.rob desnega stranskega režnja z desnim stebričkom	Da	-pripenja repati podaljšek na dorsalno trebušno steno	-povezuje reborni del prepone z desnim jetrnim režnjem

Srpasta vez Lig.falciforme hepatis	-vsebuje zakrnelo popkovo veno; izhajajo kot lig. teres hepatis med levim sredinskim režnjem in četverkotnim režnjem, končuje se na sredini prepone	-slabotna	-tanka serozna lamela -začenja v zarezi okrogle vezi (inc. Lig. teretis) in se pritrjuje na kitasto središče prepone	-levi in desni krak lig. coronarium prideta skupaj pod odprtino za V. CAVO in se nadaljujeta kot srpasta vez
Venčna vez Lig. coronarium hepatis	-samo naznačena, povezuje trikotni vezi med seboj	-povezuje levo in desno trikotno vez pod V. CAVO CAUD.	-serozna lamela -sega od ene do druge trikotne vezi in pritrjuje jetra na prepono	-tri krake: 1. desni: izhajajo dors. iz desne trikotne vezi in spremlja V. CAVO 2. levi: izhajajo iz leve trikotne vezi in poteka v smeri odprtine za V. CAVO 3. kratki srednji: od požiralnikove vezi, kjer je priključen na lig. gastrophrenicum, k V. CAVI in prehaja v levi krak
Jetрно-ledvična vez Lig. hepato enale	-med jetri in v. cavo s desno ledvico	?	-povezuje desno ledvico z jetri	-odcepi od desnega režnja
Jetрно-želodčna Lig. hepato gastricum	-do manjše želodčne krivine	?	-v bistvu je to pečica -izhajajo iz jetrnih dveri, poteka do prebiralnika in manjše krivine siriščnika	-gre od visceralne ploskve jeter do manjše krivine želodca
Jetрно- dvanajstnik ova Lig. hepato duodenale	-do začetka dvanajstnika; vsebuje še ductus pancreaticus in ductus choledochus	-v tej vezi poteka žolčevod	-ena izmed lig. pečice -izhajajo iz jetrnih dveri do dvanajstnika	-del mesoduodenuma -pritrjuje sprednji del dvanajstnika na jetrne dveri, krije žolčevodov in pankreasov vod -gre od visceralne ploskve jeter do začetka dvanajstnika
Okrogla jetrna vez Lig. teres hepatis	?	-iz žleba popkove vene in je v prostem robu srpaste vezi	-pri starejših živalih ta vez zgine	-poteka v prostem robu srpaste vezi -zakrnela popkova vena (v. umbilicalis)
Žolčnik Vesica fellea	-v jami (FOSSA VESICAE FELLEAE) -med četverkotnim in desnim stranskim režnjem na višini	-žolčna vodilca (DUCTULI BILIFERI) SE ZDRUŽIJO V JETRNI VOD (ductus hepaticus), ki se spoji z žolčnikom	-ductuli biliferi stekajo v ductus hepaticus, ki leži na jetrnih dvereh -ductus hepaticus in ductus	NI ŽOLČNIKA!!! -ductuli biliferi dovajajo žolč v skupni jetrni vod (ductus

	<p>8.medrebernega prostora -več žolčnih vodilc (DUCTULI BILIFERI) se združijo v vode (DUCTUS HEPATICI),ki se iztekajo v vod (DUCTUS CYSTICUS).Nato se ductus cysticus preimenuje v žolčevod (DUCTUS CHOLEDOCHUS) -s pankreasom se iztekata na dvanajstnikovi bradavici(PAPILLA DUODENI MAJOR)</p>	<p>izvodilom (DUCTUS CYSTICUS) v žolčevod (DUCTUS CHOLEDOCHUS) -žolčevod poteka z lig. hepatoduodenale do papille duodeni major -nahaja med četverokotnim in desnim sredinskim režnjem</p>	<p>csticus se združita v ductus choledochus -manjša izvodila iz jeter v žolčnik kot jetrnožolčnikovi vodi (ductus hepatocystici -žolčevod doseže začetni del dvanajstnika na njegovi esasti zanki (ansa sigmoidea), ki je na jetrnih dvereh -žolčevod se vliva na papilli duodeni major</p>	<p>hepaticus communis) katerega razširjeni del imenujemo žolčevod-DUCTUS CHOLEDOCHUS (le-ta poteka v lig. hepatoduodenale) -z ductusom pancreaticus se izliva na papilli duodeni major</p>
<p>Trebušna slinavka Pancreas</p>	<p>-velika nihanja v teži in dolžini -med seroznima prevlekama peče -glavnina se vriva v lok začetnega dela dvanajstnika -desni reženj: do zadnjega dvanajstnikovega zavinka -levi reženj:spremlja pilorični del želodca,se dotika jeter in doseže levo ledvico -ductus pancreaticus izteka na papilli duodeni major; -pomožno izvodilo(NIMAJO GA VSI!!) iztok na papilli duodeni minor</p>	<p>-cca.110-150 g -sestavljen: *<u>levi del</u>:večji *<u>desni del</u>: manjši; leži v jetrno-dvanajstnikovi vezi *<u>telo</u>:povezuje oba dela; tu poteka V.PORTAE do jeter -ima samo pomožni vod (DUCTUS PANCREATICUS ACCESSORIUS)</p>	<p>-cca. 550g *<u>levi</u>:manjši reženj; med zgornjo vampovsko vrečo in zgornjim stebričkom *<u>desni</u>:večji reženj; prilega drobovni ploskvi jeter ter dors. robu prebiralnika *<u>ozko telo</u>: -med levim in desnim režnjem poteka V. PORTAE k jeternim dverem -ima samo pomožno izvodilo (ductus pancreaticus accesorius), ki izhaja iz desnega režnja</p>	<p>-glavnino prebija V. PORTAE v pankreasovem obročku-ANULUS PANCREATIS *<u>levi reženj-lobus pancreatis sinister</u>:zrašččen s slepo vrečo črevesa *<u>desni reženj-lobus pancreatis dextrum</u> -ductus pancreaticus izteka na papilli duodeni major -ductus pancreaticus accesoriuc izteka na papilli duodeni minor (nasproti papilla duodeni major)</p>

<u>DIHALNI ORGANI</u>	MESOJEDI	PUJS	PREŽVEKOVALCI	KONJ
NOS - NASUS				
	-z zgornjo ustnico oblikuje smrček (planum nasale) -cedilce ga predeli na dva dela	-združuje se z zgornjo nosnico v rilec		
HRUSTANCI ZUNANJEGA NOSA – CARTILAGINES NASI EXTERNI				
Nosni pretin <i>Septum nasi</i>	-sega čez medčeljustnico in je razcepljen -gibljiv v predelu nozdrvi	-gibljiv v predelu nozdrvi	-gibljiv v predelu nozdrvi	-gibljiv v predelu nozdrvi
Zgornji stranski nosni hrustanec <i>Cartilago nasi lat. dorsalis</i>	- s spodnjim se spaja v obliki cevke	-s spodnjim se stikata	-s spodnjim se spajata od spredaj in zadaj	
Spodnji stranski nosni hrustanec <i>Cartilago nasi lat. ventralis</i>			da	-dokaj nepomemben (lahko celo manjka)
Krilni hrustanec <i>Cartilago alaris</i>	-isto funkcijo ima pri drugih živalih medialni nosni pretin	-isto funkcijo ima pri drugih živalih medialni nosni pretin -in pa še: rilčnica (OS ROSTRALE)	-isto funkcijo ima pri drugih živalih medialni nosni pretin -včasih najdemo rilčnico (OS ROSTRALE)	-na sprednjem koncu nosnega pretina -zgoraj nosi ploščo(LAMINA); spodaj pa rog (CORNU) -opora nozdrvem od zgoraj, na sredi in spodaj

Pomožni nosni hrustanec <i>Cartilago nasalis accessoria</i>	-podoben sidru -opora z lat. strani -izhodišče:na spodnjem stranskem nosnem hrustancu	-podoben šilu -od spodaj se približuje rilčnici	-podoben sidru -opora z lat. strani -izhodišče:na zgornjem stranskem nosnem hrustancu	-ni hrustančne opore, zato pravimo mehki kožnati nos (NASUS CUTANEUS)
Medialni pomožni hrustanec <i>Cartilago nasalis accessoria medialis</i>	-v sluznični gubi, t.i.krilni gubi (PLICAE ALARIS) -izhaja iz spodnje nosne školjke in spodnjega stranskega hrustanca	-v sluznični gubi, t.i.krilni gubi (PLICAE ALARIS) -izhaja iz spodnje nosne školjke in spodnjega stranskega hrustanca	-v sluznični gubi, t.i.krilni gubi (PLICAE ALARIS) -izhaja iz spodnje nosne školjke in spodnjega stranskega hrustanca	-v sluznični gubi, t.i.krilni gubi (PLICAE ALARIS) -esaste oblike
Koža <i>Cutis</i>	-smrček je brez dlak -solzevod se izteka v spodnjem kotu nosnice	-koža je izoblikovana kot rilčeva plošča -solze se iztekajo v spodnjem kotu nosnice na prehodu kože in v spodnjo nosno školjko	-smrček -brez dlak -brazde (SULCI) delijo na polja (AREAE) -solzevod se izteka blizu nosnice	-poraščena z nežnimi dlakami -solzevod se končuje v nosnem preddvoru
Nosna votlina <i>Cavum nasi</i>	-sitka,lemežnica, zagozdnicina in nebica oblikujejo koščeno ploščo,ki deli zadnji (vohalni) del od sprednjega(sapišča)	-dolga in ozka	-dolga	
NOSNE ŠKOLJKE – CONCHAE NASALES				
Dorsalna <i>Concha nasalis dorsalis</i>	-iz 3 delov: 1.sprednji:kot plošča, sega od lat. v med. stran 2.srednji: bazalna lamela,ki izhaja iz sitke; je spiralne oblike in tvori zakotje (RECESSUS CONCHAE DORSALIS) 3.zadnji:sluznična žmula, pod njo je bazalna lamela	-bazalna lamela ji daje oporo od spredaj in zadaj in tako predstavlja nekakšno ploščo -srednji del ima spiralno lamelo, ki se spoji z nosno kostjo in oblikuje votlino zgornje nosne školjke(SINUS CONCHAE DORSALIS)	-na zadnjih dveh tretjinah je spiralasta lamela zvita od spodaj navzgor -razdeljena je na zakotja	-lamele školjčnice se zvijajo proti srednjemu nosnemu prehodu -školjka je iz dveh delov: *sprednji del:zakotja, ki imajo mehurje-BULLAE *zadnji del:spiralne lamele se stopijo s kostmi in oblikujejo sinus conchae dorsalis (spoj s čelnično votlino=>oblikujeta sinus conchofrontalis

Ventralna Concha nasalis ventralis	-na spodnji polovici nosne votline	-navzgor in navzdol zavito spiralno lamelo; zadnji del spodnje spiralne lamele se zraste z bazalno lamelo in kostmi in oblikuje SINUS CONCHAE VENTRALIS	-spodnja školjka se razčleni na sprednji in zadnji del -v rostralno smer gresta zgornja in spodnja spiralasta lamela, ki oblikujeta mehurje -obe lameli oddata še dva kraka, ki oblikujejo zgornje, srednje in spodnje zakotja	-lamele školjčnice se zvijajo proti srednjemu nosnemu prehodu -školjka je iz dveh delov: *sprednji del: zakotja, ki imajo mehurje-BULLAE *zadnji del: spiralne lamele se stopijo s kostmi in oblikujejo sinus conchae dorsalis
Srednja Concha nasalis medialis	-veliko sekundarnih lamel in spiralastih listkov	-ima zgornjo in spodnjo zvito lamelo, ki vsebujeta zakotja	-koščena osnova je endoturbinale II	-zelo majhna v primerjavi z drugimi živalmi -sinus conchae mediae
Medčeljustni vod Ductus incisivus	-spaja nosno in ustno votlino sem se izteka nosno-dneni organ (ORGANUM VOMERONASALE)	<-glej tja	<-glej tja	-rostralno zakrnel in ne doseže ustne votline
Stranska nosna žleza	-je v recessusu maxillaris -izteka se ob nosnici -vlaži tudi smrček	-v sinusu maxillarisu	JE NI!!	-
Nosni del žrela	-ni žrelnega pretina -ploščata žrelnica (TONSILLA PHARYNGEA)	-žrelni pretin (SEPTUM PHARYNGIS) predeli na: *začetni del žrela: sapišči *žrelno ustje slušne troblje -žmulasta žrelnica (TONSILLA PHARYNGEA)	-žrelni pretin -na koncu je žrelnica -na stranskih stenah se iztekata Evstahijevi cevi	-brez pretina -trobljin mandelj TONSILLA TUBARIA (predstavlja žrelnico) -OSTIUM PHARYNGEUM TUBAE AUDITIVAE (sluznica, ki pokriva ustje se izbuhne in oblikuje zračni mehur DIVERTICULUM TUBAE AUDITIVAE)
OBNOSNE VOTLINE				
Čelnična Sinus frontalis	-votline ločene s pretinom -vsaka ima svoj dohod iz nosne votline - sinus frontalis lat. - sinus frontalis med. sinus frontalis rostralis -MAČKA IMA ENOTNO VOTLINO!!!	-prečni pretin deli na: * sinus frontalis caudalis * sinus frontalis rostralis -sagitalni pretin jih ločuje na levo in desno polovico	-medialni pretin deli na pol -prečni pretin deli na: a) sprednji del: * sinus frontalis lat. * sinus frontalis med. b) zadnji del: * sinus rostromedialis * sinus kavdolateralni	- vse votline so preko nosno-zgornječeljustne odprtine, priključene srednjemu nosnemu prehodu - sinus frontalis - sinus conchofrontalis

Nebnična <i>Sinus palatinus</i>	JE NI!!	JE NI!!	-srednjenosni prehod -votline obeh strani ločuje parenhim	-zadaj se združuje v sinus sphenopalatinus
Solznična <i>Sinus lacrimalis</i>	JE NI!!	-samostojno velika	-srednjenosni prehod -majhna	JE NI!!
Zagozdnična <i>Sinus sphenoidalis</i>	-IMA SAMO MAČKA!!!	-velika pri odraslem	-MALI PREŽVEKOVALCI JE NIMAJO!!! -pretin deli na: *sinus cran. *sinus caud.	-sinus sphenopalatinus
Zgornječeljustna <i>Sinus maxillaris</i>	-leži lat. od čeljustnice, solznice in nebnice	-sprednji del je enoten -zadnji del je predeljen na med. in lat. zakotje	-srednjenosni prehod -povezava z nebnično votlino preko infraorbitalnega kanala	-dve votlini (vhod v njo je čez apertura nasomaxillares) *sinus maxillaris rostralis *sinus maxillaris caudalis
GRLO				
Ščitasti hrustanec	-zareza: INC. THYROIDEA CAUD. -PROMINENTIA LARINGEA (SAMO PES!!)	-zadaj slabo izoblikovano linea obliqua -sprednjega roga ni!!	Nič posebnega	-globoka zareza, INCISURA THYROIDEA CAUD. (skozi njo je pri operacijah konj piskačev dosegljiva grlna votlina od spodaj)
Kolobarčasti hrustanec	-CRISTA MEDIANA	-oster medialni greben	Nič posebnega	Da
Piramidasti hrustanec	-PROC. CORNICULATUS	-rogličast podaljsek (PROC. CORNICULATUS)	-dolg proc.vocalis	Da
Poklopčev hrustanec	Da	-močno usločen	Nič posebnega	da
Limforetikularne tvorbe	-osamljeni vozlički v grlnem žepku	-folikli v sluznici poklopca; t.i. odpoklopčev mandelj (TONSILLA PARAEPIGLOTTICA)	-grlne bezgavke (LYMPHONODULI LARYNGEI),v sluznici poklopca -glasilni mandelj (TONSILLA GLOTTICA)	-predelu rogličastih piramidnih podaljškov
Sapnikovi hrustanci	-pes:42-46 -mačka:38-43 -zgornji konci se ne stiskajo zaradi M. TRACHEALIS	-32-36 obročkov -m.trachealis je na notranji strani	-48-60 obročkov mišica na notranji strani	-48-60 obročkov
PLJUČA				nimajo zarez

Leva pljuča	Da			
Lobus cranialis	Da (dvodelni)	Dvodelni	dvodelni	Da, NI DVODELEN!!!
Lobus caudalis	Da	Da	Da	Da
Desna pljuča	Da			
Lobus cranialis	Da	Da	Dvodelni	Da
Lobus medius	Da	Da	Da	GA NI!!!
lobus caudalis	Da	Da	Da	Da
lobus accessorius	Da	da	da	da
BRONHIALNO DREVO				
Levi bronhus				
Levi sprednji bronhus	-za oba dela levega lobusa cran. *sprednji segmentalni bronh. *zadnji segmentalni bronh.	*sprednji segmentalni bron. *zadnji segmentalni bronh.	-za oba dela levega lobusa cran. *sprednji segmentalni bron. *zadnji segmentalni bronh.	*sprednji segmentalni bron. (oddaja 4-5 sprednjih vej) *zadnji segmentalni bronh. (oddaja 4 spodnje in 5-7 kratkih zgornjih)
Levi zadnji bronhus	*zgornji segmentalni bronh. *spodnji segmentalni bronh.	*4 zgornje segmentalne bron. *4 spodnje segmentalne bro.		?
Desni bronhus				
Desni sprednji bronhus	*zgornji segmentalni bronh. *spodnji segmentalni bronh	-poseben bronhus,t.i. sapnikova sapnica BRONCHUS TRACHEALIS (izhaja samostojno iz sapnika)	*zgornji segmentalni bronh. *spodnji segmentalni bronh	*sprednji segmentalni bron. (oddaja 4-5 sprednjih vej) *zadnji segmentalni bronh. (oddaja 4 spodnje in 5-7 kratkih zgornjih)
Srednji bronhus Bronhus medius	da	-izhaja iz desnega glavnega bronhusa	*zgornji segmentalni bronh. *spodnji segmentalni bronh glavna sapnica oddaja dodatno sapnico- BRONCHUS ACCESSORIUS (s spodnjo in zgornjo vejo	BRONCHUS ACCESSORIUS (s spodnjimi in zgornjimi vejami)
Desni zadnji bronhus	zgornji segmentalni bronh. *spodnji segmentalni bronh. *bronchus accessorius (za lobus accessorius)	*4 zgornje segmentalne bron. *4 spodnje segmentalne bro.	*5 zgornje segmentalne bron. *4 spodnje segmentalne bro.	?

SEČNI ORGANI	MESOJEDI	PUJS	PREŽVEKOVALCI	KONJ
LEDVICA - REN				
Oblika	-bobasta -gladka -nebradavičasta	-bobasta -gladka -večbradavičasta	-brazdaste -večbradavične	-gladke -enobradavičaste
Položaj	-desna ledvica (do 12.rebra) -leva:nekoliko bolj nazaj	-1-4 ledvenim vretencem -desna ledvica (za razliko od drugih živali) ne doseže jeter!!	-desna:13.rebra-3.ledvenega vretenca -leva: 3.-5. ledvenega vretenca	-desna:16.rebra-1.ledvenega vretenca (zrašča s caecum) -leva:17.rebra-3.ledvenega vretenca
Capsula adiposa	-odvisna od rejenosti živali			
Zgradba	-na prerezu dobro vidna cortex in medulla	-zvite cevke dajo na prerezu zrnčast videz -cortex in medulla	-iz ledvičk, ki je vsak zase samostojen reženj	-skorja in sredica sta dobro vidni
Ledvičasta bradavica <i>Papilla renalis</i>	-bradavice so združene v eno (PAPILLA COMMUNI) -z njenih stranskih ploskev štrlijo lažne bradavice, PSEUDOPAPILLAE	-nekaj konic medularnih piramid je stopljenih v večje bradavice	-konice medularnih piramid so združene ali posamične	-skupna bradavica PAPILLA COMMUNIS -končni zakotji oz. zbirni cevki TUBULI MAXIMI (sprejemata vse ductuse)
LEDVIČNI MEH – PELVIS RENALIS				
	-podolgovat centralni prostor v ledvici, ki se mu pridružujejo še recessus pelvis	-centralni prostor z dvema zakotjema, ki nosita ledvične čašice	GA NII!! -poti se začenjajo s bradavičastimi čašicami,ki se združujejo v cevke in nato v sečevod	-sluznica:visoke gube,žleze z gostim sekretom
SEČNIK – VESICA URINARIA				
	-sečnik je vedno, ne glede na napolnjenost, v trebušni votlini -odet je s potrebušnico, peča ga ne pokriva!!	-cel v trebušni votlini -na dnu sečnice je podsečnični mošnjček DIVERTICULUM	-prilega ventr.trebušni steni -neznatn sečnikov trikot (omejujeta ga sečevodni gubi)	-lega odvisna od napolnjenosti

		CUBURETHRALE(samica!!)	-podsečnični mošnjiček DIVERTICULUM CUBURETHRALE	
Mišice	-nepopolna zunanja in notranja musculatura -MOČNA KROŽNA PLAST, ki s M. URETHRALIS oblikujeta M. SPINCHTER URETHRAE	-nepopolna zunanja in notranja musc. ter močna krožna plast	-vse tri plasti musculature	-triplastna musculatura

